

Advocaten en bedrijfsjuristen: over gelijkenissen en verschillen

Advocaten en bedrijfsjuristen hebben elk hun eigen kijk op juridische uitdagingen. Maar hoe kijken ze naar zichzelf en naar elkaar? En wat kunnen beide van elkaar leren? Today's Lawyer bracht twee experts samen voor een verhelderend gesprek: Els Steen (voorzitter van het Instituut voor Bedrijfsjuristen, CLO Europe and Indonesia bij Ahold Delhaize) en Jaap Bosman (TGO Consulting).

Van advocatuur naar bedrijfsjurist: de advocatuur als "opleidingsmachine"

Veel bedrijfsjuristen hebben al ervaring als advocaat opgedaan, is dat een plus? Het is zeker een voordeel dat wanneer je als bedrijfsjurist een onderneming binnenstapt, je al enkele jaren ervaring op de teller hebt als advocaat. Wie rechtstreeks van de universiteitsbanken aan de slag gaat, mist vaak toch wat basiskennis en vaardigheden. Kennis en vaardigheden die je wel opdoet als je eerst enkele jaren als advocaat werkt. "De advocatuur is een fantastische opleidingsmachine," weet Jaap Bosman. "Wanneer je net afstudeert aan de universiteit heb je veel theoretische kennis opgedaan, maar je hebt nog nooit een contract geschreven." In de advocatuur pik je deze praktijkkennis snel op.

Anderzijds moet die ervaring als advocaat ook niet te lang zijn. Wie de overstap maakt, heeft immers vaak een periode nodig om zich aan de nieuwe functie aan te passen. Hoe langer je advocaat was, hoe langer die periode kan zijn. Je mag er als advocaat die bedrijfsjurist wordt, niet van uitgaan dat je je werk hetzelfde kan aanpakken, maar dan "*intra muros*".

Het grote verschil zit erin dat een bedrijfsjurist er steeds naar streeft om impact te hebben op de business, verduidelijkt Els Steen. Je wil een onderneming mee een bepaalde richting op sturen. Dat houdt in dat je niet alleen (juridisch) gelijk moet hebben, maar dat je ook gelijk moet krijgen. Je wilt dat je adviezen ook echt tot *change* leiden.

Van bedrijfsjurist naar advocatuur: een minder evidente stap?

De overstap van bedrijfsjurist terug naar advocaat lijkt minder evident. Het lijkt moeilijker om de knowhow die je hebt opgedaan te verzilveren, bijvoorbeeld op partnerniveau. "Onze job is trouwens erg verslavend," merkt Els Steen op. "Een goede reden om te blijven waar ik ben."

Jaap Bosman, die ervaring heeft met juridische professionals van over heel de wereld, merkt op dat dit bijna overal zo werkt. Dé grote uitzondering die hij ziet zijn de Verenigde Staten: "In de States bestaat er veel meer een '*revolving doors*'-systeem tussen bedrijfswereld, advocatuur en overheid. Het is er perfect normaal dat je als *general counsel* na een tijdje overstapt naar de advocatuur of een hoge functie binnen de overheid."

Hoe ziet de buitenwereld de advocaat en de bedrijfsjurist

"Heel veel juridisch werk is in feite het inventariseren en verdelen van risico", vertelt Jaap Bosman. Hoe je tegenover risico staat, bepaalt ook hoe je je job invult. "Ik merk bij advocaten de neiging om te streven naar 'zero risk'. Voor bedrijfsjuristen is dat anders. Zij zijn minder risico-avers. Met acceptabele risico's kan je ook vooruit. Hoe beiden op een andere wijze naar contracten kijken, is een goed voorbeeld, haalt Bosman aan. "Stel dat er een nieuw contract moet opgemaakt worden. Voor de advocaat zal dat perfect moeten zijn zodat zijn client liefst geen enkel risico loopt. De bedrijfsjurist

vertrekt vanuit het standpunt dat het belang van de business eerst komt: een te eenzijdig contract wordt door de wederpartij niet ondertekend. Onder omstandigheden is een zeker risico acceptabel en niet alle punten en komma's hoeven noodzakelijk correct te staan. De beste overeenkomst is een ondertekende overeenkomst”.

Je mag er als advocaat die bedrijfsjurist wordt, niet van uitgaan dat je je werk hetzelfde kan aanpakken, maar dan “intra muros”.

Het valt wel op dat hoe de bedrijfswereeld naar de functie van de bedrijfsjurist en de advocaat kijkt heel erg cultureel bepaald is. “Neem een land als China”, legt Bosman uit: “uitgaven voor juridisch advies, of het nu komt van een bedrijfsjurist of een advocaat, wordt er door de meeste ondernemers puur gezien als een ‘kostenpost’. In Europa kijken we daar, ook onder invloed van de VS, helemaal anders naar”. De bedrijfsjurist is hier iemand die strategisch meedenkt met de business en zo een echte meerwaarde biedt. “En België speelt zeker een voortrekkersrol in het erkennen van het belang van de rol van de bedrijfsjurist.”

Advocaat en bedrijfsjurist als partners

De advocaat en de bedrijfsjurist zijn echte partners, ze vormen een team, daar zijn Els Steen en Jaap Bosman het roerend over eens. “De Belgische advocatuur heeft een zeer hoge servicestandaard, ze doen het allerbeste voor hun cliënt”, aldus Bosman, “dat maakt dat je met je advocaat een enorm loyaal en goed partnership kan uitbouwen.” Ook de advocaat denkt dus mee en moet begrijpen wat er leeft binnen de onderneming. Het is zeker een misverstand dat je als bedrijfsjurist pas een be-

roep doet op een advocaat wanneer het al te laat is, wanneer er een geschil is ontstaan.

Belangrijk daarbij is ook dat bedrijfsjurist en advocaat elkaar – ondanks de verschillen – als gelijke zien. “In landen als Servië en Griekenland zie je dat nog een cultuur heerst waar de bedrijfsjurist toch wat als minderwaardig wordt gezien. Er heerst onder advocaten een attitude van ‘Ik weet het beter, en de bedrijfsjurist was niet slim genoeg om advocaat te worden’”, vertelt Steen. Gelukkig hebben we er in de BENELUX een heel andere kijk op. Hier waarderen ze elkaar – terecht – voor de gelijkenissen en verschillen.

Verbeterpunten

Hoewel advocaat en bedrijfsjurist elkaar zien als partners, zijn er – zoals in iedere (professionele) relatie – ook verbeterpunten. Het zou goed zijn als beiden elkaar beter leren kennen. Een *revolving doors*-systeem zoals in de VS zou daarbij zeker kunnen helpen. “Nu blijft ieder te veel op het eigen terrein, de eigen ‘turf’”, verwoordt Els Steen het probleem. Maar ook daar komt verandering in. “Zo zie je steeds meer *internships*, waarbij een advocaat echt komt meedraaien in een legal team van een onderneming.” Dat is heel leerzaam, voor alle partijen.

Ook op het niveau van de beroepsfederaties is er toenadering. We spreken als IBJ (Instituut voor Bedrijfsjuristen) meer dan vroeger met de verschillende balies, zo ook de OVB en OBF, we wisselen ideeën uit met de voorzitters en stafhouders. Toch moeten beide groepen nog meer met elkaar gaan praten, daar is Jaap Bosman van overtuigd.

AI en de toekomst van de advocaat en bedrijfsjurist

De laatste tijd heeft iedereen de mond vol van artificiële intelligentie, vooral sinds de snelle opkomst van ChatGPT. Verschillende beroepsgroepen vragen zich luidop af of het voortbestaan van hun job bedreigd is. Een vraag die we dan ook aan Els Steen en Jaap Bosman voorleggen.

Ik merk bij advocaten de neiging om te streven naar 'zero risk'. Voor bedrijfsjuristen is dat anders.

Het antwoord: een eensluidend "Neen". We moeten er zeker niet bang voor zijn. Het recht is immers subjectief, het moet geïnterpreteerd worden binnen een zekere context. Dat is een kolfje naar de hand van een jurist, zij het een advocaat, zij het

een bedrijfsjurist. ChatGPT is zeker interessant om in te zetten voor bepaalde, repetitieve, taken. Maar het is verre van perfect. "Bovendien, en dat is de grootste beperking van AI", vult Jaap Bosman aan, "is de job van een bedrijfsjurist of een advocaat in de eerste plaats een heel erg menselijk beroep. Stel dat je een probleem hebt, bijvoorbeeld je wordt onverwacht ontslagen op je werk. Je hebt dus juridisch advies nodig. Je kan dan voor 500 euro advies vragen via een zoomcall, of je kan langsgaan bij een advocaat voor 1000 euro – en je komt terecht bij een mens die je op de schouders klopt en zegt 'We gaan dit voor je oplossen'. De meeste mensen zullen de tweede optie kiezen, de directe menselijke aanpak. Dat kan AI nooit vervangen."

Uw troeven? Uw documenten. Uw kennis.

Verzamel ze, beheer ze, deel ze en bescherm ze met Knowlex, innovatieve en intelligente software voor advocaten, notarissen, accountants en vastgoedprofessionals.

Creëer uw kennisbibliotheek

Sla uw bestanden op in een gebruiksvriendelijke online applicatie. Zo maakt u een bibliotheek voor uzelf, voor uw collega's of teamgenoten. U beslist namelijk met wie u uw documenten deelt. Eén ding is zeker: ze zitten steeds veilig in Knowlex.

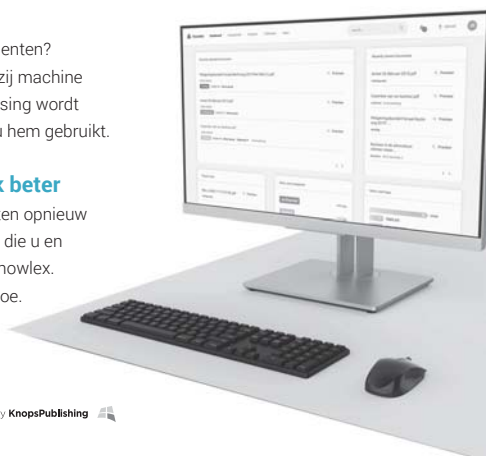
Vind al uw documentatie

Gedaan met zoeken in uw archieven of mappen. De intelligente zoekmotor doorzoekt alle opgeladen documenten. Zelfs scans zijn leesbaar.

Synoniemen en anderstalige documenten? Geen probleem voor Knowlex. Dankzij machine learning en natural language processing wordt de zoekmachine slimmer elke keer u hem gebruikt.

Maak, maak opnieuw, maak beter

Waarom telkens dezelfde documenten opnieuw opstellen? Hergebruik de bestanden die u en uw collega's hebben opgeladen in Knowlex. Of voeg versies met nieuwe kennis toe. Zo versterkt u elkaars expertise.

Maak kennis met **Knowlex.be**

Powered by **KnopsPublishing**